

INTERREG EUROPE - INVALIDIS

A2.1: Regional stakeholders' meetings

6^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών

«Αποτελέσματα INVALIDIS και Διαχείριση Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στην Ελλάδα»

Περίληψη των πρακτικών

Στο πλαίσιο του έργου “Protecting European Biodiversity from Invasive Alien Species” (Προστασία της Ευρωπαϊκής Βιοποικιλότητας από τα Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη) – INVALIDIS του προγράμματος INTERREG EUROPE, με κωδικό PGI05271 και για την υλοποίηση της Δράσης A2.1 με τίτλο «Regional stakeholders meetings», πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά η 6^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών, την Τετάρτη στις 02.06.2021, ώρα έναρξης 10:30 π.μ.

Στην 6η Περιφερειακή Συνάντηση παραβρέθηκαν οι:

Όνοματεπώνυμο	Φορέας
Στέφανος Καλογήρου	Swedish Agency for Marine and Water Management
Γιάννης Μπαζός	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας
Χαρίλαος Νικοκάβουρας	ΥΠΕΝ, Δ/ση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας
Μαρία Μπουρμούλη	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Αίνου
Δημήτριος Μιχαλάκης	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού
Σοφία Χατζηπαντελή	Ε.Υ.Δ. Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020
Λυδία Αλβανού	Φ. Δ. Π. Π. Θερμαϊκού Κόλπου

Κωνσταντίνα Κάρλου-Ρήγα	(πρώην) FAO EastMed
Ειρήνη Κοτρώτσου	ΥΠΑΑΤ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας
Παρασκευή Καραγλέ	Ινστιτούτο Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων & Εσωτερικών Υδάτων, ΕΛΚΕΘΕ
Ιόλη Χριστοπούλου	The Green Tank
Γιάννης Νέγκας	Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας, Βιοτεχνολογίας & Υδατοκαλλιεργειών, ΕΛΚΕΘΕ
Αλέξης Γκόργκας	Φ. Δ. Π. Π. Δωδεκανήσου
Αλέξανδρος Γκάσιος	Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας - Θράκης
Μιχάλης Δαβής	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης
Κανέλλα Ραδέα	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας
Παναγιώτης Νίτας	Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων
Άννα Φουλίδη	ΥΠΑΑΤ, Δ/νση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής
Γιάννης Κόκκορης	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας
Μιχάλης Μαργαρίτης	WWF ΕΛΛΑΣ
Νίκος Αθανασόπουλος	Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας - Μον. Β1
Θανάσης Ευαγγελόπουλος	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας, ΕΛΓΟ Δήμητρα
Κυριακή Λιούρου	Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ
Διονύσης Μέρμυγκας	Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Μαρία Δημάκη	Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Ιωάννης Μακρυμανώλης	Φ. Δ. Π. Π. Δωδεκανήσου
Βασιλική Χρυσοπολίτου	Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων
Δέσποινα Μιχαηλίδου	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Θάσου
Ρίκα Μπίσα	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων
Δέσποινα Βλαχάκη	HOMEOTECH (LIFE ATIAS)
Διονύσιος Μπάστας	Πανελλήνια Ένωση Ερασιτεχνών Αλιέων
Στέλιος Κατσανεβάκης	Τμήμα Ωκεανογραφίας και Θαλασσιών Βιοεπιστημών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Παρθένα Χαϊτόγλου	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας
Αλεξάνδρα Αναγνωστοπούλου	Φ. Δ. Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς & Κυπαρισσιακού Κόλπου
Αρετή Ζαχαροπούλου	Φ. Δ. Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς & Κυπαρισσιακού Κόλπου
Δέσποινα Ανδρονικίδη	Ε.Υ.Δ. Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ, Μον. ΒΠ2
Ανδρέας Ζήκος	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας
Κωνσταντίνος Κουτσικόπουλος	Πανεπιστήμιο Πατρών
Γεώργιος Κατής	Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας, Μον. Β1
Χριστίνα Γιαμαλή	Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Μάρεν-Μυρτώ Μπρόντερζεν	ΕΛΚΕΘΕ
Αγγελική Φ. Μαρτίνου	Joint Services Health Unit British Forces Cyprus
Μαργαρίτα Αριανούτσου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας

Ευαγγελία Κάρτα	Φ. Δ. Κορώνειας Βόλβης Χαλκιδικής
Πάυλος Ανδριόπουλος	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας
Μιχαήλ Χατζηευσταθίου	ΥΠΑΑΤ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας
Έλενα Μπαζιώτη	ΟΦΥΠΕΚΑ
Δήμητρα Πέτζα	ΟΦΥΠΕΚΑ
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ
Χριστίνα Καπετανοπούλου	ΟΦΥΠΕΚΑ

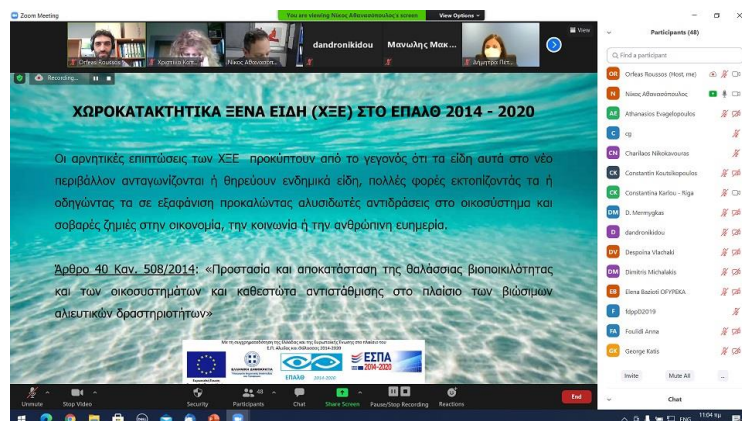
Υπεύθυνη για τον συντονισμό της συνάντησης ήταν η κα Χριστίνα Καπετανοπούλου (ΟΦΥΠΕΚΑ), η οποία έκανε και την εισαγωγή στο θέμα της συνάντησης. Οι κυριότεροι ομιλητές, κατά σειρά παρουσίασης, ήταν οι:

Ομιλητής	Φορέας	Θέμα
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ	INVALIDIS: Αποτελέσματα της Φάσης 1 – Σχέδια Δράσης – Φάση 2
Νίκος Αθανασόπουλος	Ε.Υ.Δ. Ε.Π.ΑΛ.Θ. - Μον. Β1	Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020
Παρασκευή Καραγλέ, Γιάννης Νέγκας	ΕΛΚΕΘΕ	LagoMeal: Εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης των αλλόχθονων ιχθύων του γένους <i>Lagocerphalus</i> . Παραγωγή ιχθυάλευρου για χρήση στη διατροφή Μεσογειακών εκτρεφόμενων ειδών θαλασσοκαλλιέργειας.
Μαργαρίτα Αριανούτσου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	Σύνταξη του εθνικού καταλόγου εισβλητικών ξενικών ειδών και οργάνωση μεθοδολογίας για την εκτίμηση του κινδύνου που προκαλούν

Ο κ. Ορφέας Ρούσος (ΟΦΥΠΕΚΑ), ενημέρωσε τους συμμετέχοντες για τα νέα του έργου και ειδικότερα για τα **αποτελέσματα της Φάσης 1, τα σχέδια δράσης και τη Φάση 2** του έργου. Με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης της κανονικής διάρκειας της Φάσης 1, έγινε μια περιγραφή των τελευταίων δραστηριοτήτων ανταλλαγής

εμπειριών μεταξύ των εταίρων του έργου, όπως του 3^{ου} Διαπεριφερειακού Εργαστηρίου με θέμα την αξιολόγηση της τρωτότητας των περιοχών στα ΧΞΕ, της 2^{ης} Επιτόπιας Επίσκεψης στην Περιφέρεια της Εξτρεμαδούρα (Ισπανία) και της Εκδήλωσης Εκμάθησης Πολιτικής σε επίπεδο Ε.Ε. για την πρόληψη και διαχείριση των ΧΞΕ. Επίσης, έγινε μια συνοπτική αναφορά στις ημέρες ενημέρωσης, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν τους τελευταίους μήνες σε ελληνικά πανεπιστήμια. Ακολούθησε μια σύντομη περιγραφή των δραστηριοτήτων που συμπεριλαμβάνονται στη Φάση 2 του έργου. Τέλος, παρουσιάστηκε το προσχέδιο του Σχέδιο Δράσης που κατατέθηκε από τον ΟΦΥΠΕΚΑ, τονίζοντας ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη του έργου έχουν σημαντικό ρόλο να παίξουν στην παρακολούθησή του.

Ο κ. Νίκος Αθανασόπουλος (Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας - Μον. Β1) μίλησε για την αντιμετώπιση των **Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020**, μία από τις δράσεις του οποίου σχετίζεται με τα ΧΞΕ, στο πλαίσιο της προστασίας και αποκατάστασης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Πιο συγκεκριμένα, ως επιλέξιμες δράσεις ορίζονται με βάση τον Καν. 531/2015, η χαρτογράφηση ΧΞΕ, διάφορες δράσεις, μεταξύ άλλων και μελέτες, για την πρόληψη και τον έλεγχο της εξάπλωσης των ΧΞΕ, καθώς και δράσεις για την πρόληψη εμφάνισης, τον έλεγχο ή την εξάλειψη ΧΞΕ. Η πρόσκληση υπ' αριθμ. 1571/28-06-2019 βγήκε επομένως έχοντας ως στόχους: α) την αντιμετώπιση του ελλείματος γνώσης που μεταφράζεται ως αδυναμία ή καθυστέρηση των εθνικών διοικήσεων να καταγράψουν και να καταχωρήσουν στον ενωσιακό κατάλογο ΧΞΕ, τα οποία παρατηρούνται στην περιοχή της Μεσογείου, β) την ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών με άλλες υπηρεσίες και ιδρύματα και γ) την ανάπτυξη μελετών επικινδυνότητας των μελετώμενων ΧΞΕ, σύμφωνα με το τελευταίο συμφωνηθέν πρωτόκολλο και συνοδευόμενες από τα κατάλληλα διαχειριστικά μέτρα. Τελικά εντάχθηκαν επτά προτάσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από έναν πλουραλισμό μεθοδολογιών και προτάσεων αντιμετώπισης και επικεντρώνονται σε είδη όπως *Lagocerphalus sceleratus* (λαγοκέφαλος), *Pterois miles* (λεοντόψαρο) και *Callinectes sapidus* (μπλε καβούρι) κ.ά. Εκτός από αυτά τα επτά έργα, αναφέρθηκε ακόμα ένα, στο πλαίσιο άλλης πρόσκλησης (για την καινοτομία στη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων), το οποίο επικεντρώνεται και αυτό στον λαγοκέφαλο.

Zoom Meeting

ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΑ ΞΕΝΑ ΕΙΔΗ (ΧΞΕ) ΣΤΟ ΕΠΑΛΟ 2014 - 2020

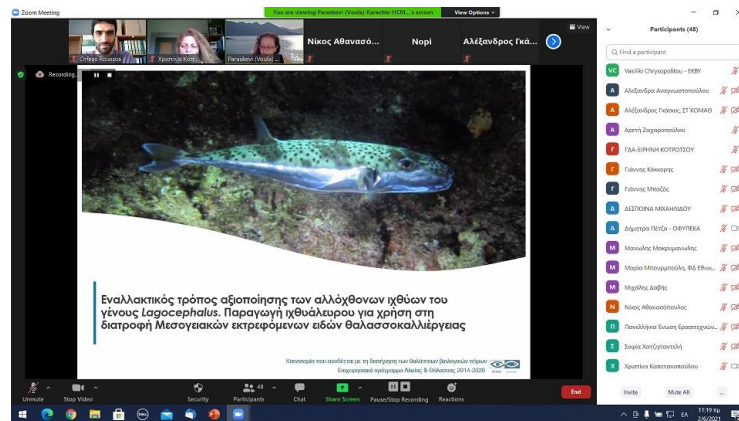
Οι αρνητικές επιπτώσεις των ΧΞΕ προκύπτουν από το γεγονός ότι τα είδη αυτά στο νέο περιβάλλον ανταγωνίζονται ή θηρεύουν ενδημικά είδη, πολλές φορές εκτοπίζοντας τα ή οδηγώντας τα σε εξαφάνιση προκαλώντας αλυσωτές αντιδράσεις στο οικοσύστημα και σοβαρές ζημιές στην οικονομία, την κοινωνία ή την ανθρώπινη ευημερία.

Άρθρο 40 Καν. 508/2014: «Προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και καθαστότα αντιμετώπισης στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων»

Participants (142)

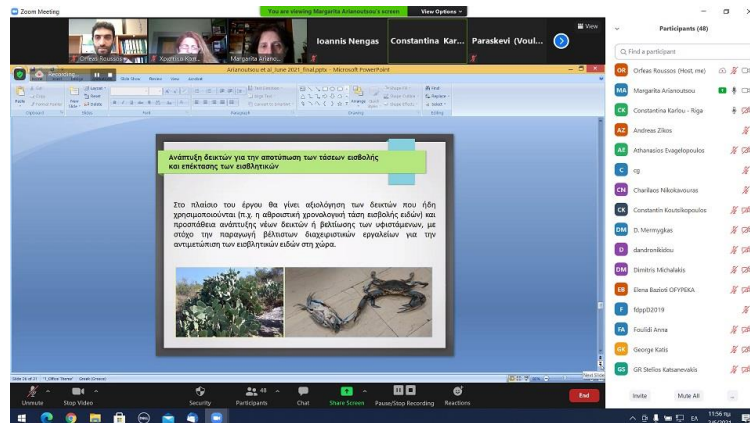
01	Ορέλι Βασιλείου (Θράκη)	🔊	📹
02	Νίκος Αθανασόπουλος	🔊	📹
03	Αθανάσιος Ευαγγελίδης	🔊	📹
04	CS	🔊	📹
05	Charlotta Νηλεόουσσ	🔊	📹
06	Constantin Koukoulouris	🔊	📹
07	Constantina Kalou - Riga	🔊	📹
08	D. Montyglus	🔊	📹
09	Δανάη Οικονομίδου	🔊	📹
10	Despoina Vlachaki	🔊	📹
11	Despoina Michailidis	🔊	📹
12	Elena Vasilev OPIPOKA	🔊	📹
13	Harjo2019	🔊	📹
14	Faiyaz Aam	🔊	📹
15	George Katsi	🔊	📹

Αυτό ακριβώς το έργο, το **LagoMeal: Εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης των αλλόχθονων ιχθύων του γένους Lagocerphalus**, μέσω της παραγωγής ιχθυάλευρου για χρήση στη διατροφή Μεσογειακών εκτρεφόμενων ειδών θαλασσοκαλλιέργειας, ήταν το αντικείμενο της επόμενης παρουσίασης από τη Δρ. Παρασκευή Καραχλέ (ΕΛΚΕΘΕ) και τον Δρ. Ιωάννη Νέγκα (ΕΛΚΕΘΕ). Ο λαγοκέφαλος είναι ένα από τα πιο ευρέως γνωστά ΧΞΕ και δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στην αλιεία της Ανατολικής Μεσογείου, όπως οι καταστροφές στα εργαλεία, η μείωση στα αλιεύματα (λόγω θήρευσης) και η αύξηση του χρόνου που απαιτείται για ξεψάρισμα και επισκευή εργαλείων. Είναι επομένως επιτακτική η άμεση εύρεση βιώσιμων λύσεων. Ο στόχος του έργου είναι η χρήση του λαγοκέφαλου για παραγωγή ιχθυάλευρου σε τοπικό επίπεδο, έχοντας έτσι πολλαπλά οφέλη: για το περιβάλλον, την αλιεία και τις ιχθυοκαλλιέργειες (αντικατάσταση της εισαγωγής ιχθυάλευρου ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ιχθυοτροφών στη χώρα μας). Στο έργο συμπεριλαμβάνεται μελέτη σκοπιμότητας - βιωσιμότητας των μονάδων παραγωγής ιχθυαλεύρου από λαγοκέφαλο, στη βάση της κατάρτισης καταλόγου εμπλεκομένων, της διερεύνησης διάθεσης συμμετοχής με ερωτηματολόγιο και, σε επόμενο στάδιο, συναντήσεων «στρογγυλής τράπεζας». Στη συνέχεια, θα ακολουθήσει η παραγωγή ιχθυάλευρου σε μικρή κλίμακα και η μελέτη διαφορετικών μεθόδων απενεργοποίησης της τοξίνης TTX, καθώς και η αξιολόγηση της διατροφικής αξίας του ιχθυάλευρου σε σιτηρέσια λαβρακιού. Το έργο ξεκίνησε στα τέλη του 2020 και θα ολοκληρωθεί τον Μάιο του 2023.

Η Καθ. Μαργαρίτα Αριανούτσου (ΕΚΠΑ) παρουσίασε στη συνέχεια το έργο «Σύνταξη του εθνικού καταλόγου εισβλητικών ξενικών ειδών και οργάνωση μεθοδολογίας για την εκτίμηση του κινδύνου που προκαλούν», εκ μέρους ολόκληρης της ομάδας έργου (Μ. Αριανούτσου, Χ. Αδαμοπούλου, Π. Ανδριόπουλος, Ε. Βασιλάκης, Α. Γαλανίδης, Α. Ζενέτου, Α. Ζήκος, Ε. Καλογιάννη, Π. Καραχλέ, Ι. Κόκκορης, Α. Λεγάκις, Α. Μαρτίνου, Ι. Μπαζός, Ε. Ξεντίδη, Α. Χριστοπούλου). Το έργο έχει ανατεθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μεσοπρόθεσμα αναμένεται να συμβάλλει στην προστασία της βιοποικιλότητας από την εμφάνιση και την εξάπλωση των εισβλητικών ειδών. Αντικείμενο του έργου είναι: α) βιβλιογραφική ανασκόπηση για την καταγραφή των ΧΞΕ στον ελληνικό

χώρο και δημιουργία βάσης δεδομένων στην οποία θα καταγράφονται και οι διάδρομοι εισόδου για κάθε είδος από αυτά, β) σύνταξη του Εθνικού Καταλόγου εισβλητικών ξενικών ειδών, γ) εκτίμηση επικινδυνότητας για τα ΧΞΕ του εθνικού καταλόγου, σχετική κατάταξή τους ως προς τους διαδρόμους εισαγωγής και πρόταση διαχειριστικών μέτρων για τα είδη υψηλού κινδύνου, δ) αποτύπωση της γεωγραφικής κατανομής των εισβλητικών ειδών στην Ελλάδα, ε) αναζήτηση των ειδών που ενδέχεται να παρεισδύσουν στη χώρα και αναγνώριση των πιθανών διαδρόμων εισόδου (horizon scanning), στ) ανάπτυξη δεικτών διερεύνησης του τρόπου και χρόνου παρείσδυσης των ειδών σε χερσαία και υδατικά περιβάλλοντα, ζ) πρόταση εγκατάστασης των απαραίτητων διοικητικών δομών για την εφαρμογή του κανονισμού 1143/2014 και πρόταση για θέσπιση απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων και η) πρόταση προγράμματος παρακολούθησης. Επί μέρους τμήματα του έργου παρουσιάστηκαν με περισσότερη λεπτομέρεια, όπως η σχεδιαζόμενη δομή της βάσης δεδομένων, η μελέτη πιθανών νέων παρεισδύσεων, καθώς και κάποια είδη υποψήφια για ένταξη στον εθνικό κατάλογο.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι παρουσιάσεις, ακολούθησε η συζήτηση ανάμεσα στους συμμετέχοντες της συνάντησης. Σε πρώτη φάση, η συζήτηση επικεντρώθηκε στα έργα που παρουσιάστηκαν στη συνάντηση. Με αφορμή ερωτήματα που τέθηκαν από τους συμμετέχοντες σχετικά με τη φύση του έργου του ΥΠΕΝ, δόθηκε η ευκαιρία να δοθούν κάποιες διευκρινίσεις από τον κ. Χαρίλαο Νικοκάβουρα (ΥΠΕΝ). Τα είδη που εξαπλώνονται χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση είναι εκτός αντικείμενου του έργου, όπως ορίζεται εξάλλου στο προοίμιο του Κανονισμού 1143/2014. Τα είδη που εξαπλώνονται εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής συνδέονται βέβαια έμμεσα με την ανθρώπινη παρέμβαση και είναι μια πιο γκριζά περιοχή, αλλά ως γενικός κανόνας ισχύει ότι δεν συμπεριλαμβάνονται. Ένα δίκτυο καταγραφών και διαρκούς ενημέρωσης επίσης δεν είναι στο αντικείμενο του έργου. Στόχος δεν είναι η παραγωγή πρωτογενών δεδομένων, αλλά η συγκέντρωση της γνώσης που υπάρχει ήδη στη χώρα, ως πρώτο απαραίτητο βήμα για τη διαρκή παρακολούθηση, για την οποία στο πλαίσιο του έργου θα γίνει απλώς μια πρόταση για τον καταλληλότερο τρόπο. Ο Δρ. Στέφανος Καλογήρου (Swedish Agency for Marine and Water Management) έθεσε και το θέμα της εναρμόνισης με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

Σχετικά με το LagoMeal, η συζήτηση επικεντρώθηκε στο ζήτημα της οικονομικής βιωσιμότητας της παραγωγής ιχθυάλευρου από λαγοκέφαλο. Ο κ. Διονύσιος Μπάστας (Πανελλήνια Ένωση Ερασιτεχνών Αλιέων) τόνισε ότι είναι σημαντικό το προϊόν να είναι ανταγωνιστικό στην αγορά και ταυτόχρονα να αποφέρει κέρδος στους αλιείς. Οι υπεύθυνοι του έργου επισήμαναν ότι είναι σε άμεση επαφή με τη βιομηχανία και ότι στόχος του είναι να βοηθήσει την ανάπτυξη. Επίσης, απαντώντας σε ερώτημα σχετικά τη νομική δυνατότητα του να παραχθούν προϊόντα από δηλητηριώδη ψάρια της οικογένειας Tetraodontidae (όπου ανήκει ο λαγοκέφαλος), λόγω του Κανονισμού (ΕΚ) 853/2004, ξεκαθάρισαν ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, αφού δεν πρόκειται να παραχθεί αλιευτικό προϊόν από τα ίδια τα ψάρια και εξάλλου ο στόχος είναι πρώτα να υπάρξει απενεργοποίηση της τοξίνης και μετά να χρησιμοποιηθεί. Ο κ. Γεώργιος Κατής, εκπροσωπώντας την Ε.Υ.Δ. του Ε.Π.ΑΛ.Θ., από το οποίο χρηματοδοτείται το LagoMeal, εξήρε τη σημασία του έργου στο πλαίσιο της αντιμετώπισης ενός ΧΞΕ με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για την κοινωνική ευημερία. Το έργο δεν μένει μόνο σε θεωρητική βάση, αλλά μεταφέρεται στην πραγματική οικονομία, εμπλέκοντας όλους τους παράγοντες: την επιστημονική κοινότητα, τους αλιείς, τις δομές που θα συγκεντρώνουν το ψάρι κ.λπ.

Στη συνέχεια, η συζήτηση επεκτάθηκε στο γενικό θέμα της διαχείρισης των ΧΞΕ στην Ελλάδα. Ο κ. Κατής σημείωσε τη συνεισφορά των έργων που χρηματοδοτούνται από το Ε.Π.ΑΛ.Θ. στην πιθανή συμπερίληψη θαλάσσιων ειδών στον εθνικό και στον ενωσιακό κατάλογο, μέσω των εκτιμήσεων επικινδυνότητας που πραγματοποιούνται στο πλαίσιό τους. Τα αποτελέσματά τους είναι στη διάθεση όλων των φορέων που ασχολούνται με το θέμα. Αναφέρθηκε επίσης στην ιδιαιτερότητα κάποιων ειδών όπως το μπλε καβούρι, το οποίο είναι εξαιρετικά χωροκατακτητικό, αλλά ταυτόχρονα έχει μεγάλη εμπορική αξία και το εισόδημα των ψαράδων εξαρτάται από αυτό. Με τα έργα που αφορούν το συγκεκριμένο είδος γίνεται μια προσπάθεια να βρεθεί μια ισορροπία ανάμεσα στα δύο, το οποίο είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη αποστολή. Ανάλογα προβλήματα υπάρχουν και με άλλα είδη.

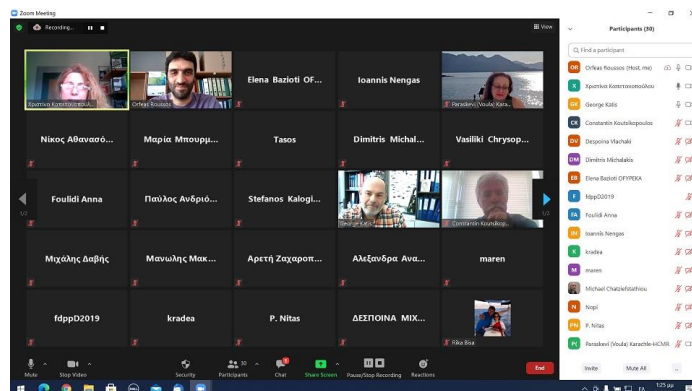
Ο Καθ. Κωνσταντίνος Κουτσικόπουλος (Πανεπιστήμιο Πατρών/ Φ.Δ. Αμβρακικού Κόλπου – Λευκάδας), αναφέρθηκε στην ιδιαιτερότητα του προβλήματος των ξενικών ειδών, ότι δεν αντιμετωπίζεται με έναν κανόνα κι έναν τρόπο. Η αλιεία μπορεί να είναι μια μέθοδος αντιμετώπισης, όταν η εκμετάλλευση ενός είδους όμως καταστεί βιώσιμη, κανείς απ' όσους εξαρτώνται απ' αυτήν δεν θα έχει συμφέρον να περιοριστεί η αφθονία του είδους. Πρέπει επομένως να εξεταστούν οι επιπτώσεις στη λειτουργία των οικοσυστημάτων και να αποφασιστεί με ποιον τρόπο θα ενταχθεί η δραστηριότητα στη λογική του περιορισμού του ξενικού είδους. Ο κ. Κουτσικόπουλος επεσήμανε επίσης πως είναι θετικό δείγμα ότι στη συγκεκριμένη πρόσκληση για τις λιμνοθάλασσες, οι δράσεις έχουν ως στόχο και τη βελτίωση της οικοσυστημικής κατάστασης. Γίνεται επομένως σταδιακά αποδεκτή η λογική ότι ένα υγιές οικοσύστημα μπορεί να συντηρήσει την εκμετάλλευση, ενώ αντίθετα η αποδοτική εκμετάλλευση δεν συντηρεί από μόνη της ένα οικοσύστημα, αλλά μπορεί και να το καταστρέψει. Η κα Καραχλέ ανέφερε σχετικά ότι υπάρχει και το ζήτημα εισαγωγής ξενικών ειδών για καλλιέργεια, θεωρώντας ότι δεν μπορούν να επιβιώσουν

μόνα τους, αλλά παρ' όλα αυτά δραπετεύουν από υδατοκαλλιέργειες και εξαπλώνονται. Γενικά όσον αφορά τα θαλάσσια ξενικά είδη, υπάρχει ακόμα πολύς χώρος για έρευνα, κινητοποίηση και συζήτηση.

Ένα δυσεπίλυτο ζήτημα που αναφέρθηκε από πολλούς συμμετέχοντες, είναι η συνεργασία διαφορετικών φορέων στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Τονίστηκε επίσης η συνεισφορά και άλλων εμπλεκόμενων μερών, όπως οι ΜΚΟ, οι επαγγελματίες και ερασιτέχνες αλιείς, οι σύλλογοι καταδύσεων και υποβρύχιας φωτογράφισης, όπως φαίνεται στο παράδειγμα του δικτύου ELNAIS. Σύμφωνα με τον κ. Κουτσικόπουλο, η πιο ολοκληρωμένη σφαιρική διαχείριση και η συνεργασία επαγγελματιών, διοίκησης και επιστημόνων είναι εδώ και δεκαετίες το ζητούμενο στη διαχείριση. Από αυτήν την άποψη, θα μπορούσε να ήταν πολύ χρήσιμο π.χ. ένα «καφενείο των λιμνοθαλασσών» για τη διακίνηση της ήδη διαθέσιμης πληροφορίας. Ο κ. Μιχάλης Δαβής (Φ.Δ. Λίμνης Κερκίνης) ανέφερε σχετικά ότι στο ζήτημα της εξισορρόπησης των διάφορων κοινωνικο-οικονομικών και πολιτικών τάσεων μπορούν να βοηθήσουν οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, ως ουσιαστικοί τοπικοί θεσμοί περιβαλλοντικής διαβούλευσης. Υπήρξε γενική συμφωνία ότι η έλλειψη συντονισμού είναι ένα σημαντικό πρόβλημα στη διαχείριση των ΧΞΕ, όπως εξάλλου είχε διαφανεί και από τις προηγούμενες συναντήσεις.

Τονίστηκε από πολλούς συμμετέχοντες ότι έργα INTERREG όπως το INVALIDIS μπορούν να προσφέρουν ακριβώς σε αυτό τον τομέα της δικτύωσης, καθώς και στην επικοινωνία του ζητήματος των ΧΞΕ, αφού οι πολίτες ακόμα δεν έχουν ευαισθητοποιηθεί αρκετά για το πρόβλημα. Η κα Καραχλέ ανέφερε και την επικείμενη ετοιμασία αφίσας με τα ΧΞΕ στην Ελλάδα, με σκοπό να παραδοθεί σε όλες τις υπηρεσίες, οι οποίες επίσης δεν είναι επαρκώς ενημερωμένες. Η επικοινωνιακή διαχείριση του προβλήματος των ΧΞΕ είναι γενικά ένα θέμα όπου υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις και γι' αυτό εξάλλου το σχέδιο δράσης του INVALIDIS δίνει έμφαση σε αυτόν τον τομέα, όπως και σε αυτόν της δικτύωσης των εμπλεκόμενων μερών.

Με αυτή την αφορμή, τέθηκε και το θέμα του μέλλοντος του έργου INVALIDIS και των περιφερειακών συναντήσεων. Όπως επεσήμανε και η κα Ιόλη Χριστοπούλου (The Green Tank), από την εμπειρία του INVALIDIS φάνηκε η αξία της συνέργειας και της

αλληλεπίδρασης, οι οποίες βοήθησαν καθοριστικά και στην πρόοδο που βλέπουμε τον τελευταίο καιρό. Είναι πολύ σημαντικό να χρησιμοποιηθεί το εργαλείο του INVALIDIS ώστε να τεθούν οι βάσεις για τη συνέχιση των συναντήσεων και γενικότερα τη διατήρηση και ενίσχυση της δικτύωσης, ακόμα και μετά το τέλος του έργου. Οι σύνδεσμοι που δημιουργήθηκαν σε αυτούς τους τελευταίους μήνες μέσω των περιφερειακών συναντήσεων μπορούν να αποδειχτούν πολύ χρήσιμοι, φτάνει να μην εγκαταλειφθεί η προσπάθεια που έχει γίνει μέχρι τώρα. Η συνάντηση έκλεισε τονίζοντας την ανάγκη να βρεθεί ένα ενιαίο αφήγημα για το πρόβλημα των Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών μέσω ενός καλύτερου συντονισμού, το οποίο είναι ακριβώς κάτι στο οποίο αναμένεται να συνεισφέρει και το Σχέδιο Δράσης του INVALIDIS.